

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Українці до своєю
 В нас є: міста Розавів!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Посилайте діти до своїх шкіл!

Дуже важна се річ мати свою, але добру школу. Яка школа, така і будучність народу. Школа добра виховає нам молоде покоління на світлих, уцтивих горожан, а тим самим стає жерелом сили, культури, добробуту. Противно лиха школа не лиш видає нежиточних, але і що доброго було то поспеє, тай видає народови нежиточних, згубних. Бели нам ходить о се справді, мусим ми старатись, щоб справді ми мали свої добрі школи.

Дивімся як добре се розуміють наші вороги. В старому краєви они позамикали, тай замикають школи для нашої молодіжи. Ми однак на свободній землі в Бразилії самі мусим про се дбати. Тому нам самим треба творити свої рідні школи. Ніхто нас не поспитає, чи маєм, чи хочем, але і се нам самим тра постаратись.

В наших часах не вистарчить нам лише мати здорові руки до праці, але треба нам мати і освіту, щоб не остати по заду інших. Се лиш дає добра своя

До пп. Предплатників.

Ми зачали за Божою помічю девятий рік видавництва нашої «Праці». Просим проте всіх наших ПП. Предплатників, Прихильників о поширення нашої часописи. Нам по просту сором сказати, що одинока часопись, а так мало предплатників. Тому хто почуваеть щирим Українцем, сей повинен стати під сей прапор. Наглядно бачим, як потрібна часопись, наглядно бачим, як много добра робить, тому поспираймо, тому приєднуймо як найбільше нових предплатників.

Загал український «Працею» вдоволений, а що деякі одиниці не дуже вдоволяються, то не дивно. Се знак для нас, що ми поступаємо вперед.

«Праця» стоїть на сторожи прав українського народу, є його щирим приятелем, тому заслугує на поперте кожного свідомого Українця.

«Праця» цілий рік сповняє свій обовязок щиро, совістно хоть не раз були різні і різні труднощі. Відні св. Парури

довжок по змозі як найскорше. Вєі листи проситься адресувати:

Redacção »Pracia«

Prudentopolis — Parana

На „знищенє Русі“.

Згідно з Риським трактатом, котрий фактично був поділом Білорусі і України між Московщиною та Польщею великий шмат української землі попав під владу Поляків. Почуваючи себе тимчасовим господарем на сих новоприєднаних землях, Польща повела величезну акцію, аби ті землі звязати не лише політично, але й племінно, культурно та економічно.

Майже щодня українські газети приносять все нові звістки про нечувані насильства Поляків над українською людністю Холмщини й Волині, перед якими бліднуть брутальні насильства царської Росії. Руйнують українські школи і кооперативи; замикаються «Просвіти»; відбирають церкви від православних і переробляються на костели; дусить ся всяку прояву українського національного життя.

чинних приходів. Після даних конститорії до 21-го червня, 1921, 126 церков знищено і висвячено на костели. іконостаси поломано, утвар розкрадено. Тепер число зруйнованих церков досягає до 150, а стільки зачинено на розпорядок староств, а ключі в поліції. З 14 церков у Холмі полишено Українцям тільки одну, що може вмістити не більш 500 людей, хоч є найменше 30.000 душ прихожан і 34 сіл приписаних до церкви.

Таких дописів безліч на сторінках українських часописий різних напрямків. Вони свідчать, що польські єзуїти, поліція і школа спільними силами ведуть наступ на наші землі, намагаючись їх спольщити всякою ціною.

Се дійсно божевілле мріяти про асиміляцію мільонів національних меньшостей, захоплених під Польщу, коли навіть бісмарківська Прусія не змогла задавити у Познані своєю системою. Тільки розпалений хоробливою мрією про «велич» Польщі мозок пельського маняка-націоналіста може думати про захват чужого, коли треба ратувати себе від банкрутства розбору

чи маєм, чи хочем, але і се нам самим тра постаратись.

В найшніх часах не вистарчить нам лише мати здорові руки до праці, але треба нам мати і освіту, щоб не остати по заду інших. Се лиш дає добра своя школа.

Ось і знова отворяться в нас в Бразилії школи. Чужинці ідуть а ми що на се? Жаль серце збирає, що другі народи, родичі, хоть нераз і біднійші стараються щоб їх діточки щось уміли, а наш нарід лиш глядить, а до діла не бересь.

Тому Українці в Бразилії старайтеся посилати свої діточки до української школи. Час вже прозріти!

Пам'ятаймо і осім, що если можливо, то шлім в Прудентопіль до української школи.

Складайте на сироти у Галичині!

го щирим прихильником, гує на попере кожного свідомого Українця.

«Праця» цілий рік сповняє свій обов'язок щиро, совістно хоть не раз були різні і різні труднощі.

Вірні св. Церкві — свому народови, розуміючи його потреби, будем старатись і на дальше Українцям в Бразилії і Аргентині подавати помічну руку над освідомленем.

Просим однак український загал о присиланне позиточних статей, подій з осель, особливо про шкільний рух український, а Редакція ніколи місця не відмовить.

При сім просим також і надіслати залеглу предплату. Певна річ, що сьогорічні часи тяжкі, але і для нас они не легкі. А вжеж на цілорічну предплату 8\$ то кожного стати. Ми не докучаєм часто але просим вирівнати свій

оперативи; замикаються „пресати“; відбирають церкви від православних і переробляються на костели; дуситься всяку прояву українського національного життя.

Ті замітки, розкидані на сторінках української преси, здебільша мало звертають на себе увагу рядового читача, який шукає в газеті сензацій та світових новин. А міжтим крізь кожду стрічку сих дописів покалічених польською цензурою, чути відгомін розпучливої боротьби західної частини українського народу за своє національне існування. З тих рядків вітяжким духом середньовіча найтемнішими часами нашої історії перед Хметьниччиною.

Ось що пишуть з Холмщини: „До війни, 1914, після даних варшавського статистичного комітету хомльська православна епархія числила 540 приходів. Тепер є 40

ний хоробливою мрією про „вільні“ Польщі мозок польського маляка-націоналіста може думати про захват чужого, коли треба ратувати себе від банкрутства, розбору або й революції. Своїми вовчими апетитами, своєю політикою насильства, своєю зарозумілою нетерпимістю Польща копає сама собі могилу; підписує смертний прилюд свійому державному існуванню.

Ів. Б.

Справа Сх. Галичини.

ЧЕСЬКА ГАЗЕТА ПИШЕ, ЩО СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ БУДЕ СКОРО ВИРІШЕНА.

Чеська газета „Народні Політика“ пише, що Чехословаччина прирікла Польщі незаінтересованість у справі Східної Галичини, але ся

А. Катенко

11)

Під Корсунем

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ

(Дальше).

— Чи не за панією вже пан занудьгувавсь, що так поспішає до дому? Нехай пан не тужить: тут на Україні чимало є прехороших дівчат та молодичь.

На жарт Корецький одповів жартом:

— О, я знаю, що пан польний гетьман дуже упадливиий до хлопок, але я не поганю себе з схизматичками!

— Ну то ми викличемо панові з Києва шляхтянку!

— Годі, пане гетьмане, жартувати, — одповів Корецький. — Я кажу, що рушити таке військо, яке я рушив, чогось коштує. На щож примушувати нас на такі втрати без пуття? Адже запевно пан Степан уже розігнав усіх харцизів — дугарів та запорожців і Січ Запорожську зруйнував. Та воно й не дивно: хіба проти такої наволочі зібрати таке славне та велике військо, яке тут зібралось? На бунтарів досить було послати дві хоругви з ганчуками.

— А пан бився вже коли-небудь з

козаками? — з посміхом спитав Калиновський.

— Ні мені не доводилося соромити з таким ворогом своє лицарство! А хіба з ними треба битись? Іх треба бити... от все!

— Це й видно, — сказав Калиновський, — що панові не доводилося битися з козаками, а мені так доводилося, і через те я не спокійний, що від пана Стефана досі немає жадної звістки.

Останні слова Калиновського почув коронний гетьман Потоцький, і вони здалися йому образою для його сина.

— Даремне пан польний гетьман, — сказав він, — турбується про чужі справи. Мій син знає, що робить. Він, певно, не тільки зруйнував Січ, але хоче викоринити всі кубля запорожські по островах Дніпрових та по декому Полі.

Під ту добу го світлиці увійшов Блясь що був па варті біля брами. Блідий і схвильований він несміливо наблизився до Потоцького, коли той звернув на нього увагу, проказав:

— Прошу ясновельможного пана пробачити: прибунув жовнір з війська вельможного пана Стефана...

— Він не має листа, ясновельможний!

— Не має? — гнівно скрикнув Потоцький.

— Так то якесь ледащо, а не посланець.

— Нехай підожде.

— А що жовнір каже? — спитав Калиновський.

Блясь вагався що сказати, й який час стояв засмучений.

— Він таке верзе, що я боюся й переказувати...

Що? Що таке? — почулося з усіх боків.

— Ясновельможний гетьмане! — звернувся Блясь знову до Потоцького. — Дозволь привести жовніра перед твої очі. Мені він певно розказав брехливі звістки тобі ж не посміє сказати неправду...

Поміж панамі пішов гомін.

— Що таке сталося? Які такі вісти, що їх неможливо переказувати? Утік Хмельницький? Не знайшли його!

— Покликати! — звелів Потоцький.

Через хвилину хорунжий привів і поставив перед очі гетьмана вбраного по українському парубка. Він був укритий курявою, а з драних його чобіт виглядали змуляні в кров пальці.

— Який же це жовнір? здивовано й з посміхом питали пани.

Парубок упав навколушки й поцілував край олежи Потоцького.

— Ясновельможний гетьмане! Не звели мене катувати за лихі вісти, що почувш — я не винен, що мушу таке говорити...

Скоріше, собаче бидло! гримнув Потоцький і хотів ударити парубка передом чобота, але спинився.

— Я жовнір з полку пана Сап'їги...

— казав, запинаячись, наляканий жовнір. — Я зрятувався тільки через те, що передався в одужу вбитого козака!...

— А, так ти втік з бойовища?! Нашибеницю лайдака! — знову гримув старий гетьман.

Жовнір поклонився в ноги.

— Нехай мене пан Біг покарає, коли я брешу. Як бився під час всього бойовища, але реєстрові козаки нас зрадили, драгуни теж перейшли на бік Хмельницького... Татари й козаки оточили нас під Жовтими Водами, мов сарана... Ми три дні билися але не стало сили.

Потоцький і де-хто з панів посхоплювалися з стільців і, сперши дух, прислухалися до всякого слова жовніра.

— Де-ж війська? Де мій син? — приголомшений звістками грізно питав Потоцький.

— Військо все загинуло, а вельможний син твій впав поранений і або вмер або дістався в полон...

— А щоб тобі язик одсох за твої вісти! — скрикнув Потоцький і, здаривши себе рукою по чолі, важко сів у крісло.

Пани зблідли на виду. Хміль одлетів од усіх і по столах пішло таємне жахливе шопотіння. Скільки хвилин ніхто не знав з чого почати. Нарешті Корецький перший перебив мовчанку, звернувшись до Потоцького:

справа вже небавом буде вирішена аліянтами в Парижі.

СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ВИСУНУЛАСЬ НА ПЕРШИЙ ПЛЯН.

Краківська польська газета „Глос Народу“, пише, що справа Східної Галичини по ухваленню резолюції Лігою Народів і передачі її аліянтській Найвишій Раді висунулась на перший плян в міжнародній політиці.

АЛІЯНТСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ У ВАРШАВІ В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Польські часописи доносять з Варшави, що англійський і французський посол у Варшаві звернулися з представленнями до польського міністра заграничних справ у справі Східної Галичини.

ЛЯХИ ВОЗЯТЬСЯ ЗІ СВОЄЮ „АВТОНОМІЄЮ“ ДО УКРАЇН- ЦІВ В ПРАЗІ.

Польська газета „Хвіля“ доносить з Варшави, що серед тамошніх аліянтських дипломатичних посольств говорять, що польський міністер заграничних справ Скірмунт виїхав до Праги на переговори з галицькими Українцями в справі автономії для Галичини. Він хоче зблизитись до галицьких Українців на еміграції за посередництвом чеського прем'єра міністра д-ра Бенеша. По переговорах в Празі виїде до Парижа і до Лондону.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГОВО- РИТЬ ПРО ПОТРЕБИ „РУСКО- ГО“ НАРОДУ „ВСХОДНЬОЇ МА- ЛОПОЛЬСЬКІ“.

Польський президент міністрів Поніковський виголосив в Кракові промову, в якій м. і. згадав і про Галичину. Назвав її „всходньою малопольською“ і казав, що „уряд Польщі числиться з потребою задоволення потреб „руського“ населення „всходньої малопольської“, та що від сього не сдержить його се, що в будинках св. Юра викрито тайні комуністичні збори.

скликання конференції для обмеження зоруження у Вашингтоні, вусловлюючи надію, що успіхи сеї конференції принесуть полекшу для всіх народів, а між ними й українського.

Президент Гардинг подякував за привіт і гратуляції.

Розмова тривала 15 минут.

Крім того був митрополит Шептицький у міністра торгівлі Герберта Гувера якому подякував за поміч Америки українському населенню в Галичині і звернув увагу на потреби і нужду голодуючого українського населення в Галичині.

Розмова тривала три чверти години.

Вкінці був сьогодні також в державному департаменті де лишив меморіал.

Як Французи стратили галицьку нафту?

Французька часопись „ЛЬ Евр“ в статті під заголовком: „Як Французи стратили посідання галицької нафти“ подає, що після підписання мира, одинадцять французьких фірм, які розпоряджають капіталом одного мільярда франків викупили протягом кількох місяців майже половину нафтових теренів у Галичині з річною продукцією 270.000 тон, що до сього часу були власністю Німців. Французькі підприємства не мають вишколених фахівців, яких Німці мають доволі, і наслідком сього деякі французькі товариства змушені вводити в спілку з німецькими: ті останні виступають в тих випадках під швейцарською покришкою.

ПОЛЬСЬКА ГОСПОДАРКА.

З Варшави подають що два вагони американського допомогового комітету з біллем, одіннем та обувою, призначені для дітей у Львові, десь пропали. Після довгого шукання удалося віднайти їх на одній стації, одначе були вони вже зовсім обробовані.

ЗАМОРДОВАННЕ ЕПІСКОПА АВЕРКІЯ

жається дійсно до вирішення. На се вказує горячкова польська акція в краю й закордоном, яка уживає останніх зусиль, щоби безоглядним терором і нечуваними знущаннями поширити в одностайнім українським таборі зневіру і таким способом примусити його піти на уступки. Доказують се також пресові інсинуації та інші закулісові штучки якими Поляки думають застрашити антанту й виторгувати від неї якнайбільше. Свідчить про се також нова авантура Петлюри, фінансована й заініційована Польщею. Як се вже стверджено, Поляки дали дозвіл Петлюрі стягнути більші свої відділи у Сх. Галичині і позолили їм нібито насильно розброїти польську дивізію, стаціоновану в Чортківщині, давши тайком наказ тій дивізії, щоби не опиралася роззброєнню. Таким чином „здобув“ Петлюра приготувану там для нього зброю і пішов за Збруч. Поляки зробили се в тій ціли, щоби присилувати большевиків стягнути коло границь Сх. Галичини більші військові сили. А сього знова треба їм на се щоби стало вказувати антанті на „большевицьку небезпеку“... Рівночасно по проваторськи урядили вони при помочи інс, Лукомського комуністичний з'їзд в будинку, що належить до св. Юра, щоби сим робом кинути підозріле світло на наше духоуство, а тим самим на цілий наш нарід. Вся та польська робота доказує наглядно, що вони хочуть всіми можливими способами бодай відсунути вирішення галицької справи.

Що державне становище Сх. Галичини буде небавком поладнане виходить також зовсім ясно з відповіді Льюда Джорджа на інтерпеляцію в сій справі в англійській палаті громад з 3. падолиста. Він заявив виразно, що після полагодження всіх польських справ, значить справи Горішнього Шлеська й Вильна, мусить прийти на вирішення Найвишої Ради справа Сх. Галичини. А що обі ці справи так якби вирішені, то треба думати

удержатись у Сх. Галичині. На сей випадок мусим бути заздалегідь приготувані.

Та не тільки на сей випадок мусим бути сильні єдністю, карністю й твердою вірою в недалеку побіду нашої слушної справи. Клятий польський ворог кидає в одноціл наші ряди зерна зневіри як в краю так і еміграції. Робить се хитрістю, підступом і іншими здавна випробованими методами. Правда досі з виїмком здеправованих одиниць в роді Яцкова і Твердохліба не мав Лях успіху. Та се не значить ще, що не вдасться йому стягнути до себе більше людців зпід темної зіздки. Особливо тепер конечний одноцільний, єдний і твердий наш фронт, коли Поляків так припекло, коли їм так бажалося мати якунебудь групку; з якою моглиби бодай говорити про угоду. Не забуваймо, що Поляки перед державами антанти стараються дискредитувати становище нашого Уряду і його домагання представляючи, бутьтоби наш нарід був іншої думки і був готовий вдоволитися полишенням його при Польщі з якоюнебудь автономією. Тому найменша спроба якоїнебудь угоди може мати катастрофальне значінне для нашої державности. Не забуваймо, що цілий світ дивиться нині на поставу нашого населення в краю!

В нашій визвольній роботі мусимо в першій мірі числити на себе самих. Не значить се, що відкидаємо поміч держав антанти, які взяли на себе зобовязання щодо нашої Батьківщини, перенявши над нею суверенні права. Навпаки ми маємо повне право домагатися і будемо домагатися, щоби ті держави виконали своїми силами, що до них належить: привернули такий стан у Сх. Галичині, який був до того часу, поки вони не вмшалися в наші справи.

Але домагаючися то в справі справедливости, яка чейже й нам належить, не вільно нам сидіти з заложеними руками й чекати

Галичину. Назвав „малопольською“ і казав, що „уряд Польщі числиться з потребою задоволення потреб „руського“ населення „всходньої малопольські“, та що від сього не сдержить його се, що в будинках св. Юра викрито тайні комуністичні збори.

Митрополит Шептицький на авдієнції у президента Гардинга в Білому Домі.

Дня 23. падолиста був на авдієнції у президента Гардинга митрополит Андрій Шептицький в товаристві адміністратора української католицької дієцезії в Злучених Державах о. П. Понятишина і дієцезального адвоката Виліема Дж. Кернса.

Митрополит зложив президентови привіт і гратуляції з приводу

обувою, призначені для діти у Львові, десь пропали. Після довгого шукання удалося віднайти їх на одній стації, одначе були вони вже зовсім обробовані.

ЗАМОРДОВАННЄ ЕПІСКОПА АВЕРКІЯ.

„Укр. Требуна“ повідомляє, що большевики розстріляли преосвященого Аверкія, вікарного єпископа Волинської єпархії.

Єпископ Аверкій на чолі хрестного ходу хотів коло Острога перейти большевицько-польський кордон. Большевики його затримали, вивезли до Житомиру, і там розстріляли.

Власними силами.

Справа державно-правного положення Східної Галичини набли-

дження всіх польських справ, значить справи Горішнього Шлеська й Вільна, мусить прийти на вирішення Найвищої Ради справа Сх. Галичини. А що обі ці справи так якби вирішені, то треба думати що вже не прийдеться нам довго чекати на сю тужно виждану хвилю, коли всі повернемо на Вільну Батьківщину.

Та хоч недалеко вирішення нашої справи за яку поклали ми і кладемо ще й нині стільки жертв, то не треба манити себе надіями, що все піде легко і гладко, що Поляки послухають наказу антан-ти й добровільно уступляться з краю. Очевидно, годі тут бавитися пророцтвами, всеж таки можна припускати, що Поляки сі майстри в брехні, провокації і всяких інших штукках, будуть пробувати при помочи ріжних крутійств, а то й явного спротиву якнайдовше

Але домагаючися тої справедливости, яка чейже й нам належить, не вільно нам сидіти з заложеними руками й чекати спасення та визволення виключно й держав антан-ти. Найпевніша поміч і сила лежить в нас самих! Не поможе нашій державности ні орієнтація на лівих ні на правих ні на Габсбургів, як ми самі не подбаємо про себе, як не викрешемо з себе такого огню, що запаливби всіх одним горячим бажаннем: визволення з ляцьких кіхтів нашої дорогої Батьківщини.

Тому покладаймо в першій мірі на власні зорганізовані сили. Будьмо тверді й непохитні вірою і жертволюбивістю, не допускаймо, щоби хтонебудь піддавався підшептам чужих провокаторів і своїх слабодухів. Проявляймо всюди ініціативу в організації і працюймо для

Нащо пан гетьман слухає цього хлопа коли очевидячки, або божевільний, стобреха. Побачивши козаків, він утік, як останній страхополох і щоб виправдати себе, наплів тут такого, що й купи не держиться.

— Що всі схизматики нас зрадили, це цілком можливе, — обізвася Калиновський. — Вони всі неклем на нас дучають!

А хоч би й так? — перебив Корецький. — Так у пана ж Стефана, ви казали, десять тисяч війська польського а деж воно? У нього десять гармат а де ж вони?

— Гармати відразу в нас козаки відбрали, військо все посічено й побрано в полон... — озвася жовнір.

— Цить, проклятий пугачу! — гукнув Потоцький і ударив таки жовніра чоботом. — Невже мій син у бранцях? О, Пречиста Діво: невсе те може бути?..

— Та ні, пане Миколо! — знову доводив Корецький Потоцькому. — Сам обміркуй: у пана Стефана, опріч драгунів дві тисячі вершників та стільки ж коней, а в усіх шляхтичів коні добрі...

І от з тих тисяч ніхто не врятувавши верхи на коні а цей жовнір утік пішки! Ну, Чи можливо ж йняти йому віри? Чи й жовнір це він? Може він козак і його підіслав Хмельницький, щоб збентежити наше військо. Його треба пильно допитати

— Розязати йому язика! — гукнув Потоцький, неначе зрадивши, що є над ким показати свою владу.

Жовнір підняв руку в гору.

— Бог свідок, що правду кажу!...

— Йому не дали скінчити й вивівши з світлиці, повели на катування.

Промова Корецького всіх підбадьорила. Всім хотілося, щоб те, що говорив жовнір, було неправдою, і пани тепер упевняти один одного й самих себе, що підісланий хлоп все наплів, щоб збаламутити Поляків.

Чи можливо ж, щоб якісь розбещені хлопви вигубили тисяч польського війська?

— Польського війська, що всьому світові відоме, як найсмідливіше?

Навколо столів знову почувлися сміх та брязкіт кухлів. Тепер пани вже сміялися з свого переляку, і всяк намагався вдати з себе байдужного й веселого, упевнюючи інших, що він і на крихту не поняв віри хлопів.

Несподівано веселий настрої увірвав Калиновський:

— Чи брехав цей втікач, — сказав він Потоцькому. — чи правду сказав, а нам час рушити на південь, слідом за переднім військом. Не квочки ж ми щоб висиджувати тут яйця!

Ці слова польного гетьмана не до смаку були панам, і з усіх боків почувлися незадоволені вигуки:

— Куди йти? По що нам іти? Ніякого ворога немає, а ми будемо волочитися по степах та мордувати люде і коней?

Калиновський почав доводити, що неможливо стояти в Кореуні, погубивши звязок з переднім військом, а що треба йти вперед, поки той звязок поновиться.

Ці суперечки не подобалися коронному гетьманові, і він гостю перебив Калиновського:

— Не місце, пане польний гетьмане тут на бенкеті радитися про військові справи. Через годину я призначаю нараду в своїх покоях і прошу всіх полковників туди.

На тому й скінчився бенкет пана Корецького.

Через день у Кореуні лишилася тільки невелика залога, все ж польське військо під приводом гетьманів, як обстоював Калиновський, пішло за Рось, яа південь.

Тільки недалеко йому довелось ходити бо від Смілою, на перевозі через Тясмин, польський підїзд побачив все козацьке військо переляканий, прибіг з тією звісткою до гетьманів.

Тепер вже не було сумніву, що передне польське військо під проводом Степана Потоцького з рештою загинило. Як грім вразила всіх звістка, що Хмельницький так близько й з такою великою силою, яке спромоглася вигубити чимале військо гетьманового сина. Потоцький почав

тужити по синові й у запалі хотів був йти далі, щоб напасти на Хмельницького й помститися за сина, але між панам збилася ціла буча. Всі були налякані звісткою й ніхто не хотів йти вперед. Навіть той самий Корецький що напередодні похвалявся розігнати козаків канчуками, тепер вигукував зовсім інші промови:

— Куди ж нам іти? — звертався він до Потоцького. Йти щоб ускочити Хмельницькому до рук, як необачно вскочив пан Стефан? Нам треба самим вибрати місце здатне до бою й на ньому стати. Нехай Хмельницький іде до нас, тоді ми йому покажемо, як в нас з хлопам розправа!

— Та й ставати нам не тут, — озвася полковник Бігановський: нам треба одійти ближче до городів.

— Сором панове! — не вдержавшись почав гукати Калиновський. — Від кого ви хочете тікати? Від бунтівників-хлопів? То буде їм найкраще свято! Вони хоробрі, коли від їх тікають; коли ж на них ударити сміливо, гарно узброєним і вимуштрованим військом як наше вони не встоють. Згадайте ж, панове вашу славу сміливо вдаримо на ворога!

— З ким пан гетьман хоче вдарити на козаків? — перебив Корецький. — Адже ж у нас половина війська схизматиків-українців;

справи визволення Рідного Краю з усіх сил, всі в своїм обсягу де ми не були! Тільки від нашої постави залежатиме, чи повстане в короткім часі на скатованій і заму́ченій галицькій землі Самостійна Галицька Держава.

До праці, витревалости, єдності й віру у власні сили, а передовсім до організаційної ініціативи закликаємо всіх. Під сими знаменами побідимо! „Укр. Прапор“.

Найновіші вісти.

В Франції має зібратись сего місяця рада Аліантів, щоб обдумати економічну поміч для держав європейських.

Банки англійські уділили поміч Чехословаччині 5 мільйонів фунтів штерлінгів.

В цілій середній Європі панує остра зима. Пишуть, що така ріка, як Дунай кріпко замерзла.

В Неаполи повстав штрайк робітників портових.

На Україні повстання горять. Нарід всіма силами бореться, щоб видобутись з під такої влади, яку показали большевики. Пишуть, що Київ здобутий, а тепер повстанці ідуть на Одесу.

Ходять вісти, що король грецький має замір скинути з себе корону королівську.

Жертви на Українську церкву в Куритибі.

АНТОНІО ОЛІНТО

Федь Шнир 10\$.

АНТОНІО РЕБОУСАС

Кость Одрецький 50\$, Томко Маланський 15\$.

КУРИТИБА

З послідного лейлону доходу було 506\$300, по 50\$ зложили з білетів: Іван Кутний, Вол Моска-

ли видати так звану »Томбою« і за помочию її осягнути потрібну квоту.

Браття Українці!

Тут в Куритибі столиці Парани суть товариства всяких народностей, що всяких маніфестаціях беруть участь репрезентуючи свою національність своїми прапорами. Лише ми Українці остаємось позади. Ми 45 мільйоновий народ не хочемо і не можемо ніколи позистати позади, і для того мусимо наше Українське товариство піднести до того самого степеня, щобисьмо могли стати в ряди з другими товариствами і репрезентувати свою націю так як кожде товариство.

В тій так важній справі звертаємось до Вас Браття Українці з просбою: Поможіть нам втім ділі. Тут в Куритибі єсть маленька горстка Українців і самі не зможемо зтягнути на стільки гроша а навіть розпродати білетів Томболі єсть за трудно, бо наших мало, а чужим про наші справи байдуже.

Для того тов. ім. Тараса Шевченка висилає свого делегата в особі п. Семена Присяжнюка, на кольонії, щоби розпродав білети Томболі і збирав датки на сю ціль.

Тому Браття просимо Вас не пощадіть тих кілька мільн ча народну справу. Кождий найменший даток буде для нас найбільшою помочию. Защо комітет тов. ім. Тараса Шевченка вже згори складає Вам сердечне Українське Спаси-Біг.

За комітет тов. ім. Тараса Шевченка в Куритибі голова Яків Кіровець, писар Гр. Тадра, касієр Гавриіл Рева.

На лінії Віценте Машадо дня 24. м. м. відбувся шкільний іспит у школі партикулярній, котру провадить п. Марія Грицишин.

Іспит відбувся знаменито. В гарно прибраній салі шкільній і гарно прибрана дітвора, у при-

Дня 8. січня в оселі Іваї в сам день Рождества Христового збулись збори в домі п. П. Череватого в цілі будови нової школи. Народу зібралось так велике число як може ніколи. Ані одного з поближких мешканців не забракло, се показало як нарід всім часі розуміє вагу школи. Зборами проводив о. Евст. Турковид Ч.С.В.В. До виділу будови школи увійшли: ПП. А. Питльованців, П. Череватий, Гр. Козань С. Шпалер, В. Бобик, Н. Катаринюк, В. Катаринюк, М. Бардаль, М. Галян. Дивлячись та слухаючи нарад сих раділо серце, що народ, коли встарому краєви школи замикають, щиро гортуюсь, щоб діточкам дати спромогу освідомитись. Най Бог благословити зачате діло, та допоможе скінчити в коротці хоть в тяжких теперішних фінансових обставинах.

Позір з грішми! Сі гроші, що мами бути стягнені при кінці грудня, будуть стягнені при кінці червня с. р.

З Антоніни пишуть, що спокій вже панує, бо партії погодились.

Тепер борба шаліє, хто має бути президентом републики.

Убийник Пінсїра Машада одержав 21 літ вязниці. Апелював до найвисшого Трибуналу, але не одержав нічо. Трибунал потвердив кару.

На „кресах ойчизни“.

Та крику, навіть виписано цілу історію і закопано над могилею щоби потомки виховувались в патриотичнім дусі.

Істория так звучить Коли по столітній неволі в трох державах, по волі провидінія упала власть усіх трох держав заборчих і для польського народу, страдаючого в неволі заясніла зоря свободи, повстав тут на „кресах ойчизни“ в листопаді 1918 р. за почином і при почином і при помочи розпадаються

ти Австрія до якої належала Малопельська замешкана в рівній мірі через Поляків і їх браці Русінуф“. Саме провидініє сказало Австрії вмерти і високий приказ померла, та тут звідкись взявся „ржонл українські який нападає на об „братні народи“ і хоче їх відлучити від ойчизни маткі“.

У нас на землі була дещо подібна істория. Тут була Австрія; до неї належала Галичина якої західну часть замешкають Поляки а східну Українці. По розпаді Австрії проголошує Український нарід Східну Галичину Самстійною державою на приказ Франції добувається з гробу давну небіжку шляхетну Польщу якої апетити звернулися сейчас на східну Галичину. Український нарід мусів з оружем в руці боронити своєї самостійности та під натиском Французів уляг в нерівній борбі.

Богато плелося в Золочеві, що тільки слина принесла на язик. Вкінці виступив якийсь „колейовец“, що з духами говорить і сказав, що духи померших питають чому добровільно „відпольщуєте всходне креси“. На се „обивателе“ присягають, що „тей польскей земі“ нікому „не оддади“.

А вечером відбулася велика парада в Соколі. Тут виступив з промовою посел Ян Заморський. Говорив про... характер Русінуф і Українцуф“ і прийшов в своїй мозгівниці до заключена, що кровожадністю і браком людських чувств відзначаються на „хлопі русци, але українська інтелігенція вихована на так званій літературі українській і котра поступає після народно-політичних заповітів Шевченка, котрі зібрані є в апострофі його Гайдамаків „він ріже бо різати треба“.

На такі виводи польського крикунам шкода тратити слів? Я скажу йому коротко: дурний вас, паце Яне ксендз хрестив! Коли ви думаєте порізнити українського „хлопа“ і українську інтелігенцію то тут не допоможуть вам і тисяч Яцкових, навіть щоби ви їх могли стільки роздобути; своїми „Русінами“ можете

Кость Одрецький 50\$, Томко Маланський 15\$.

КУРИТИВА

З послідного лейлону доходу було 506\$300, по 50\$ зложили з білетів: Іван Кутний, Вол Москалевський, Онуфрій Лагіш, Василь Чапковський, Олекса Пастух, Гавриїл Рева, Сусілло де Сільва 46\$, збірка дівчат 26\$900, др. Мирослав Шеліговський 10\$, Михайло Сеньків 10\$, по 5\$ зложили: п. Галя Фалінська, Панько Болчиняк, Паранька Роїк, Марія Гімарайс з білетів 12\$, Паранька Явдошин 2\$, Н. Н. 1\$.

КОНТЕНДА

Филимон Служала з білетів 50\$.

КАМПО МАГРО

Адам Боян з білетів 50\$.

ПАЛМЕЙРА

Пилип Чабан з білетів 50\$.

ПАПАГАЙОС НОВОС.

Андрій Москалевський 100\$, Марія Москалевська 100\$, Гринько Москалевський з білетів 50\$, з продажі білетів 50\$.

ПРУДЕНТОПОЛІС

Василь Войтович 100\$, Н. Н. 50\$ невісти з Барра Гранде (2 с.) 11\$, Семен Кокуруза 25\$, по 5\$: Н. Н. Кадлубіцький, Іван Богуш, Каспар Городинський, Іван Пастух, кружок з Дезембра, по 2\$: Анна Робак, Ілько Баран, Евдокія Дубчак, Н. Н., Анна Хмільовська, Паранька Кидик, Н. Н. 4\$.

ПОНТА ГРОСА

Мирон Николин з білетів 50\$.

З Бразилії.

Браття Українці!

Позаяк тов. ім. Тараса Шевченка в Куритибі має намір набути свою власну площу враз з домом, а не посідає відповідного фонду котрий виносить звиш 15 тисяч мільв. тому Українці в Куритибі члени сего товариства постанови-

у школі партикулярній, котру провадить п. Марія Грицишин.

Іспит відбувся знаменито. В гарно прибраній салі шкільній і гарно прибрана дітвора, у присутності своїх родичів і гостей дуже добре відповідала на різні питання як: катехизму, рахунків, читання, історії Бразилії й України та географії, у мові португальській і українській, а треба признати, що дуже знаменито відбувся іспит у мові португальській. Особливо дівчата влавлялися своїми гарними виробами і вишиттем. На закінчення іспиту діти відспівали гімн бразилійський і український, а школярка Анастазія Брикайло в імени всіх школярів подякувала п. учительци за ширий цілорічний труд, а родичам за їх ширю опіку.

За то все заслугує на похвалу і на честь п. Марія Грицишин, що так ревно працювала над шкільною дітворою, а зарозом заслугують на похвалу і на честь ПП. громадяни з Віцента Машадо що так гарно дбають о школу на своїй лінії. Присутний.

НАША РОЗМОВА.

Антоніо Олінто, Всч. О. Михальчук — Дякуємо за замовлення. Вислано після жадання. Календарі коли більше замовляється, адміністрація платить пошту, тому просить ся продавати по 2\$ один. Хто одинокий замовляє, сам платить пошту. За шире розширення нашої часописи — Спаси-Віг.

Антоніо Кандідо. П. Свірський. — Гроші на сироти одержали, та імена будуть поміщені. Не дивуємось, що деякі недовірливо глядять на складки, бо много сурдотовців вже не одного натягнули із складками. „Праця“ оголосить в коротці где вислано всі складки, бо для нас складки святий гріш, та тому висилаєм після ціли складки.

Пальмейра, п. П. Чабан — Календарі вислано.

Рію де Жанейро, п. Н. Бородюк. — Гроші одержано.

Горізон, А. Лукач. — Гроші одержано — часопись будесь висилати на жадану адресу.

Фазенда Естерліна Еспіріто С. п. Н. Камінський. — Гроші одержано. Біблія надійде в коротці, Календар вишлесь, та коштує 2\$.

трох держав заборчих і для польського народу, страдаючого в неволі заяснила зоря свободи, повстав тут на „кресах ойчизни“ в листопаді 1918 р. за почином і при почином і при помочі розпадаються царства австрійського, кровавий, самозванчий уряд український котрий ту землю малопольську, замешкану в рівній мірі через нарід польський і наших „брати“ Русінуф, злучених з нами кровю, культурною і спільною судьбою історичною, задумав на завсігди розлучити від „ойчизни маткі“.

Та історія мабуть відбулася на Марті або на місяці, там мала бу-

Спис книжок і брошур, які можна набути в управі часопису

„УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР“

Wien, VIII. Langegasse 5/6

Кривава книга в укр. мові 10 цт.
За державну незалежність Галичини 10 „
Рік на Великій Україні (на ліпшій папері) 1 дол.
Рік на Вел. Україні (на звич. папері) 50 цт.
Галицька Армія на Вел. Україні . . . 50 „
Великі Роковини 5 „
Українська школа під польським ярмом 5 „
Зі споминів Січовика 5 „
Польська колонізація Сх. Галичини 5 „
Як писати мемуари 10 „
Перша Сесія В.У.Н. Ради 10 „
Від Денікіна до Большевиків 5 „
Українська делегація Сх. Галичини в Ризі 5 „
Похід українських військ на Київ . . 10 „
Князь Ярослав Осмомисл 5 „
Василь Стефаник 5 „
Підкарпатська Русь 5 „
Студенство і політика 10 „
Корупція в державнім життю 5 „
Галичина та Соборна Україна 5 „
Галичина й нові держави в Європі 10 „
Економічні основи Галицької держави 10 „

Кошта поштової висилки управа оплачує сама.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА:
„Український Прапор“
„UKRAINSKYI PRAPOR“

Одинокий офіціальний орган Галицького Уряду. Виходить раз на тиждень.

Переплата виносить піврічно 1 долар, річно 2 долари.

Адреса управи часопису: Wien, VIII. Langegasse 5/6

ксендз хрестив! Коли ви думаєте порізнити українського „хлопа“ і українську інтелігенцію то тут не допоможуть вам і тисяч Яцкових, навіть щоби ви їх могли стільки роздобути; своїми „Русінами“ можете тішитися кілька вам подобається. На братерство зі старою шляхоцькою рудерою український народ начхав колиж ви пане Яне знаєте лише „так звану укр. літературу і коли ви в нашому Шевченкові знайшли лише „він ріже тай ріже, бо різати треба“ то усе те свідчить; що ви є сто раз дурнійший як мій обцас і я зовсім не дивуюся, що ви є послом. А се що ви і вам подібні сьміються з нашої літератури, се нічого дивного; собаки і на сонце гавкають.

Тим часом в соймі польським дуже „працюєся“. І так новий преміер Поніковський виступив з проектом щоби старий сойм пішов на відпочинок а вибрати нових послів. На се піднеслися голоси:

(Далі буде)

— Новий лікар у Прудентополи —

✦ Dr. ROMULO CARDILLO ✦

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги муцин і женщин так внутрішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає в ринку, в домі, де мешкав Др. Лінс.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня дерева до палива, як і до залізниці і дорментів. Платня: від метра дерева по 1\$500 на місци (у лісі); за дормента по 1\$600 так само на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголошуватись до Петра Новацького. Nova Galicia — Estado S-ta Catharina.

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

— de —

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — C. № 21 — Paraná

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без демішок — ароматичного запаху та і тано, як в жаднім іншій склепі.

Ширіть „ПРАЦЮ“!

ПЕРША УКРАЇНЬСЬКА МАЛЯРСЬКО АРТИСТИЧНА РОБИТНЯ І ШКОЛА

С. Горбача.

Виконується артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORBATCH

CURITYVA rua Barão do Rio Branco
с. р. 187.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; зв'язки домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.
Antonio Rebouças — Paraná.

38)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Залізним прутом призначеним до чищення кріса, що навіть перевірила одна м'єсія. Між інтернованими знаходиться одна українська панітетка, яка мусіла ходити в штанах, бо польські обтерли у...

ПОЗІР! — ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯ!

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кожний дістати з доброї стали фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кожний Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka
Prudentopolis Paraná

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Всякі записи, розписи, рекремента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік. Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYVA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні. Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних. Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araujo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жєнщин і дітей.

При ліченю недуг крові уживаєсь
914 і 606

УКРАЇНЬСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продаєтьсь все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанєм

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на листах військових, а раді би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільненє. Час на се виходить до 15 листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: „Свій до свого з всіми потребами!“

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капелюшкових, купую всякі провукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira

Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА

у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерій, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свїчки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis

Paraná

Федір Шнайдер

—:— в Портон —:—

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насінє лену і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кильо насіня є лену платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

МАТЕРІЯЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ
1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Залізним прутом призначеним до чищення кріса, що навіть перевірила одна міся. Між інтернованими знаходиться одна українська санітетка, яка мусіла ходити в штанах, бо польські обдерли її до сорочки. Відносини санітарні там неможливі, нестаче всякої лікарської допомоги тому люде мруть масово. Морення голодом в таборі дійшло вже до того, що один хліб давали на п'ять осіб, відтак на шість а вкінці не давали нікому ні куска хліба. За те для «забезпечення проти бунтів» поставили довкруги бараків кулемети.

Від вошей, блощиць в таборі аж китить, а нестача постелі і незмінювання білля та безнастанний голод стали причиною заразливих недуг (пятнистий голодовий тиф) які щоденно поривають кількадесят жертв. Одного разу не дозволено інтернованим за кару виходити довший час із бараків так, що вони мусіли навіть свої природні потреби заспокоювати у внутрі бараків — у шальках на іду. (Свідок П. Р.)

3. ТАБОР ІНТЕРНОВАНИХ І ПОЛОНЕНИХ В БЕРЕСТЮ ЛИТОВСЬКИМ.

Найстрашніший за усіх це табор в Берестю Литовським. Табор міститься в старій, страшній вже своїм виглядом тюрмі з часів московського царату, і в тав. Шопи-Буг, дряхлих, примітивних бараках, які підчас війни служили австрійській армії за склад саперського матеріалу. Відносини в берестейському таборі страшні. В твердині харч недостаточний, недоданий, без соли і непоживний. Що дня умирає близько 20 людей. Санітарні відносини нечунані, хворі, навіть з заразливими недугами, лежать біля здорових. Полонені, знаючи, що воли не так скоро їм діждатися, благають смерті, щоб тільки скінчити ці муки. Відділ для старшин не краший за інших. Без воли, кімнати нехарні і вогні, воздух гнилий аж дусить. — Одного разу зайшла до табору в Берестю міся америкнського Червоного Хреста, щоб розглянутись в тутешніх відносинах. В імени усіх полонених виступив один старшина, та жалівся на страшне положення і муки, які переходять полонені в цім таборі. Вислідом цієї жалоби було поліпшення харчу на протязі одного тижня. Та польські жовнярі криваво піметилися на згаданім старшині.

(Далі буде)

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги женщин і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь 914 і 606.

Цини приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

BEBAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica Lusitana
Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитика, Гамбург,
Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вола Столова, Женжі-
бре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
лин, Помаранч, Содова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насіне ячменю
за контрактом і продаємо вибране
насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополи в домі п. М. Козловского.

машинного і рільничого.
Купую герву-мате і інші цю одутка
хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
ра до Прудентополя і кольній Іраті.

Пишіть: Theodor Schneider

Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Та-
дри — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados,
залізя, начине кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПУВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків ІВАНА КУТНОГО

CURITYVA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішньої
форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она
існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і
голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙВІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начине,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de Kutchma & Dunetz.

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná.

Печатня оо. Василян в Прудентополи.